

LÄRARHANDLEDNING

"Musse & Helium Andra Serien Del 5: Universums fyra element"

Författare: Camilla Brinck

Illustratörer: Srikanth Thi Ilenkery och Olga Antonenko

En handledning av: Malin Wedsberg

Rekomenderas: från Förskola upp till Årskurs 3

ALLA KAPITELBÖCKER

FÖRSTA SERIEN

- Del 1: *Myseriet med Hålet i Väggen*
- Del 2: *Jakten på Guldosten*
- Del 3: *Äventyret i Lindrizia*
- Del 4: *I Duvjägarnas Klor*
- Del 5: *Den sista Kampen*

ANDRA SERIEN

- Del 1: *Den Hemlighetsfulla Världen*
- Del 2: *En Oväntad Vändning*
- Del 3: *Uppdrag på Djupt Vatten*
- Del 4: *Den Låsta Portalen*
- Del 5: *Universums fyra element*

Musse & Helium

LÄRARHANDLEDNING DEL 5: UNIVERSUMS FYRA ELEMENT

CAMILLA BRINCK

FRÅN CAMILLA

Jag har en dröm om att skapa en lite bättre värld. En värld där vi människor bryr oss mer om varandra. En värld där vi värdesätter egenskaper och handlingar som hjälpsamhet, respekt, godhet, generositet, mod, uppskattning, förståelse för varandra och civillurage. Civillurage kanske låter som ett krångligt ord, men det handlar om att våga stå upp för det man tror på, och att stå upp för andra – som att säga ifrån när någon blir mobbad. För mig är detta grundstenar hos en god människa.

Om vi anstränger oss för att vara goda varje dag, kommer vår värld att bli en bli bättre, vackrare och mer kärleksfull plats att leva på.

Det fina är att du och jag kan vara med och påverka, genom att själva försöka vara den bästa människan vi kan vara. Det betyder inte att du ska slå knut på dig själv för att göra andra lyckliga och glömma bort dig själv. Utan när du mår bra, då kan du också hjälpa andra.

Men ibland när man mår dåligt, så kan det faktiskt kännas skönt släppa fokuset på sitt eget problem för ett tag och vara ett stöd för någon annan. Hjälper du någon så får du kärlek och styrka tillbaka.

Musse och Helium jobbar dagligen med att försöka vara så goda möss som de bara kan. Ibland går det bra och ibland mindre bra, precis som för oss alla. Det handlar inte om att vara perfekt, det handlar om att göra så gott man kan.

Så nu till en hemlighet. Den här boken innehåller många hemliga och bra budskap, där du som läser kommer att få tänka efter vad du tycker är rätt och fel, känna efter vad du känner och hur du skulle ha agerat i olika situationer. Du kommer alltså inte bara dras med in i en magisk och spännande sagovärld – du kommer samtidigt få lära dig saker utan att du ens tänker på det, som självkänsla, mod, hjälpsamhet, kreativitet och att lita på sin magkänsla – för att bara nämna några saker.

Musse och Helium vill dig allt väl och delar mer än gärna med sig av sina misstag och tankar för att du ska kunna lära dig av dem. En av de viktigaste sakerna som de har lärt sig och önskar att du ska ta med dig är: Om du mår dåligt över något, prata med någon om det. Det känns alltid bättre då, och det finns hjälp att få. Tillsammans är vi starka och du är fantastisk. Kom alltid ihåg det!

/ Camilla Brinck

Camilla Brinck

INTRODUKTION

Börja med att kort repetera vad som hände i del 4 i den andra serien: *Den låsta portalen*.

Musses och Heliums sökande efter sina föräldrar fortsätter, och de måste också hitta de två sista elementen för att kunna rädda universum från att gå under. När vi sist lämnade de små mössen hade de, tillsammans med Den Levande Kartan, precis lyckats ta sig in i Drakarnas rike. Där kom två gigantiska varelser flygande och landade framför dem. Musse och Helium kände att nu var deras sista stund kommen ...

ÅTERBLICK

Repetera vad som hände i de tidigare böckerna *Mysteriet med hålen i väggen*, *Jakten på Guldosten*, *Äventyret i Lindrizia*, *I Duvjägarnas klor*, *Den sista kampen*, *Den hemlighetsfulla världen*, *En oväntad vändning* och *Uppdrag på djupt vatten*.

Musse och Helium är två små syskonmöss som bor hemma hos människan Camilla. En dag hittade mössen ett hål i väggen, det ledde dem till Djurriket. Där fick Musse och Helium veta att de egentligen är prins och prinsessa och deras föräldrar är de mystiskt försvunna kungen och drottningen. Musses och Heliums uppdrag var att rädda invånarna i Djurriket från de onda Duvjägarna. För att lyckas med det måste de hitta Guldosten. Sökandet efter Musses och Heliums föräldrar har fortsatt och har tagit de små mössen vidare till nya världar. I *Universums fyra element* börjar tiden rinna ut. Den ondskefulle Borrdorf har kommit allt närmare och snart måste mössen stå upp mot den starkaste fiende de någonsin mött! En storslagen final där allt ställs på sin spets.

TEMA

Teman i berättelsen är inte bara spännande äventyr och mystik utan också vänskap, godhet/ondska, samarbete, nyfikenhet, rätt och fel, självförtroende, att våga gå sin egen väg och göra det man tror på, att göra skillnad.

PERSONGALLERI

Böckerna om Musse och Helium innehåller många olika figurer. För att underlätta för läsarna finns de viktigaste karaktärerna beskrivna i text och på bild i boken på sidan 4-5. Nedan hittar du en förteckning på övriga figurer som dyker upp i *Universums fyra element*.

Babbelina	En hopvikbar bladpratare
Borrdorf	Den elakaste av dem alla, samt ledare över De Onda Andarna, vill stänga hela universum med hjälp av de fyra elementen
Bulldozer	En mäktig skalbagge som äger ön IBUZA. Han har många spanare och infiltratörer
De Onda Andarna	Onda och mystiska andar som har Borrdorf som ledare
Den Levande Kartan	En magisk kartbok som kan kommunicera genom att visa sidor med texter och bilder

Drakoteka	Drakotikarie i drakarnas bibliotek
Drakvinge	Drakarnas duktigaste flygare, dessutom är hon väldigt klok
Dusty	Dammrätta hemma hos Camilla
Duvjägarna	Djurrikets onda fiender, deras ledare är Fjäderspets
Guldöga	Drakkatternas drottning, Sigges mamma
Puffy	Dammrätta hemma hos Camilla
Spindlagus	En klok spindel som hjälper Musse och Helium
Svartklo	Drakkatternas kung, Sigges pappa

BILDSPEL

Ladda ner bildspelet med alla bilder i PDF-format, för att använda tillsammans med högläsning av boken. Alla bildspel hittar du på Lärarrummet på bonniercarlsen.se och musseochhelium.se.

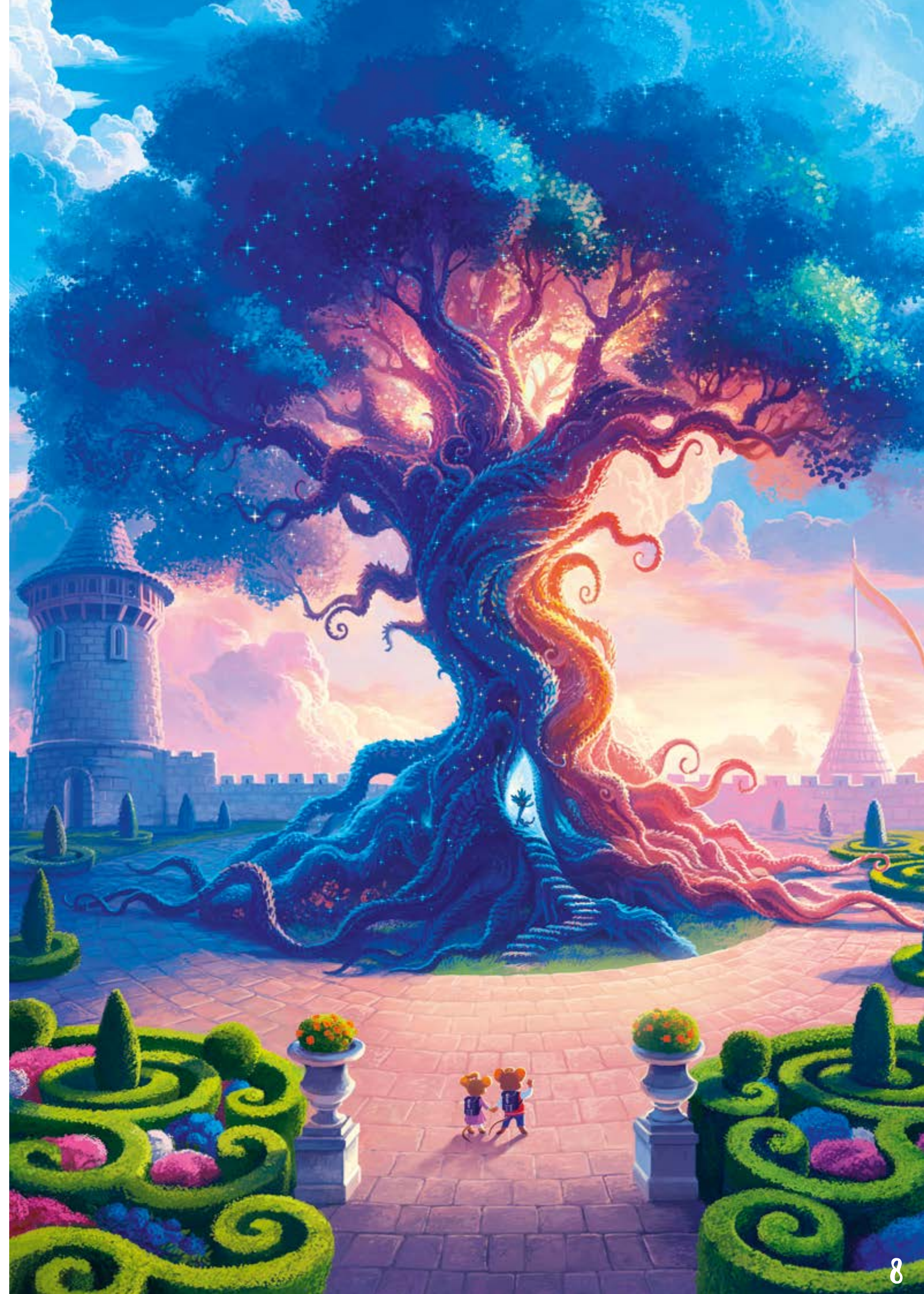
Förutom sin egen hemsida musseochhelium.se så har Musse och Helium sin egna Youtube, Tiktok, Instagram och Facebook-kanal samt massor av egenproducerade låtar på sin Spotify-kanal.

LJUDBOKEN

Universums fyra element finns som ljudbok inläst av Morgan Alling.

Böckerna i den första serien finns också inläst av Morgan Alling, men även som en dramatiserad ljudbok skapad av Camilla Brinck: Ett sju timmar långt äventyr med 20 stycken olika karaktärer/röster, musik och ljudeffekter gör möjligheterna att arbeta med Musse och Helium på en mängd olika sätt, t. ex:

- Börja med att lyssna på ljudboken. Eleverna får själva fantisera kring hur alla figurer och miljöer ser ut. Visualisera – måla, rita, skapa och berätta för varandra hur era inre bilder gestaltar sig. Diskutera vad spännande det är att man ser olika bilder, hur man tolkar röster och berättelser. Sedan blir det intressant att titta på bilderna i boken och jämföra dem med elevernas versioner, här kommer ytterligare en tolkning: illustratörens.
- Lyssna på ljudboken samtidigt som ni tittar på bilderna i den tryckta boken, alternativt bildspelet, se nedan.
- Börja med att läsa boken. När ni sedan lyssnar på ljudboken får berättelsen ytterligare dimensioner med fler detaljer, musik, ljudeffekter och den spännande dialogen. Ta det ytterligare ett steg och låt ljudboken vara grunden till en dramatisering där eleverna får skriva ner replikerna och sedan turas om att spela de olika rollerna. Hur låter de små mössen när eleverna tolkar dem? Kom ihåg – inget är rätt eller fel. Lägg till egna ljudeffekter.

SVENSKA

LÄSFÖRSTÅELSE

- I den här handledningen får du tips på hur du kan jobba med eleverna och olika läsförståelsestrategier, samt råd vad ni kan göra före, under och efter läsningen.
- Ni kan också arbeta med läsförståelse genom uppgiften ”bildliga uttryck” samt diskutera och samtala kring alla läsförståelsefrågor som är kopplade till kapitlen.

ORDKUNSKAP

Till varje kapitel finns svåra ord och uttryck listade. Dessa kan ni gå igenom före läsningen eller under läsningen då vissa ord förklaras bäst i sin kontext.

LÄSFÖRSTÅELSE

Exempel på läsförståelsestrategier kan vara att förutspå handlingen, utreda nya ord och uttryck, ställa frågor till texten, klargöra otydligheter och sammanfatta textinnehåll. Men kom ihåg, det är textens innehåll som är det viktiga, inte själva strategin. Fokus ska ligga på textens innehåll.

Textkopplingar är också ett utvecklande arbetssätt för att göra texten tydlig för eleverna. Under läsningen stannar man upp och jämför texten med andra liknande texter – *text till text-koppling*, jämför texten med egna erfarenheter – *text till mig själv-koppling*, jämför texten med världen utanför – *text till världen-koppling*.

Det är du som pedagog som introducerar och modellerar. Ett exempel på att modellera kan vara att ”tänka högt”, att berätta för eleverna hur du tänker och känner när ni läser en text. Lärare och klass har en dialog om textens innehåll. Textsamtalen ska vara strukturerade och tydliga, alla ska kunna delta på sin nivå.

Läs högt och läs i par, diskutera och reflektera tillsammans! Vikten av gemensam läsning och högläsning kan inte nog betonas. Genom de gemensamma läsoplevelsorna får eleverna verktyg som de sedan kan använda i det egna läsandet.

Alla övningar i handledningen delas in i vad man kan göra före läsningen, under läsningen och efter läsningen. Läsförståelsefrågorna är indelade i:

På raderna – svaret står i texten.

Mellan raderna – här handlar det om att kunna dra egna slutsatser och läsa ”mellan raderna”.

Bortom raderna – här tänker man själv vidare och reflekterar över texten.

Läsförståelseövningar hittar du under varje kapitel.

FÖRE LÄSNINGEN

- Titta tillsammans på bokens omslag. Titta på bilden, läs titeln. Prata om vad universums fyra element kan betyda. Vad tror ni boken kommer att handla om? Be eleverna att motivera sina svar, t. ex. genom att du modellerar och motiverar varför du tycker och tror så eller så eller fråga ”Varför tror du det?” ”Hur tänker du nu?”.
- På omslaget står det Camilla Brinck. Varför står det namnet här? Vem är hon?
- Repetera, eller sammanfatta om ni inte läst tidigare böcker, vad som hände i *Den låsta portalen*. (Se ovan under rubriken ”Inled”.)
- Förbered läsningen inför varje kapitel genom att gå igenom svåra ord och uttryck – se nedan under respektive titel. Men tänk också på att vissa ord förklaras bäst i sitt sammanhang och kan vara bättre att ta upp UNDER läsningen.

UNDER LÄSNINGEN

Gör textkopplingar. Vid högläsning, stanna upp vid lämpliga tillfällen och gör kopplingar till:

- *Andra texter*: Påminner det här om något annat vi läst? Berättelser med djur som kan prata, djur och människor som är kompisar, sagor där figurerna besöker andra världar.
- *Elevernas egna erfarenheter*: kompisar, relationer, lika/olika, fantasier, tro på sig själv, orostankar
- *Världen utanför*: ont/gott, moral och etik

Läser barnen självständigt, arbeta på samma sätt och diskutera t.ex. efter varje kapitel eller efter ett stycke i kapitlet som du förutbestämt.

- Be eleverna stanna upp i sin läsning om det är något de inte förstår och fråga dig eller en kompis.
- Be eleverna ringa in (alternativt skriva dem eller räcka upp handen för att fråga) ord som är svåra att läsa eller förstå och diskutera dem allt eftersom.
- Be eleverna prova att läsa om en mening eller ett stycke de inte förstod.

EFTER LÄSNINGEN

- Låt eleverna svara på läsförståelsefrågorna, se nedan. Låt eleverna formulera egna frågor. **Diskutera** frågor och svar tillsammans. Många av de öppna frågorna har inga givna svar utan finns där för att väcka tankar och göra reflektioner ihop i klassen och leder också till fortsatta diskussioner. Vid de frågor som passar extra bra att samtala kring och diskutera finns en röd textrad.
- Låt eleverna sammanfatta texten. Prata tillsammans om hur den började, vad som hände sedan och hur den slutade. Detta kan vara ett enskilt kapitel, men även hela boken när ni läst klart.

BILD

Handledningen innehåller också bilduppgifter till några av bokens kapitel.

FÖRSLAG PÅ LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

(i respektive kapitel)

DRAKARNAS NÄSTE

- Vilka är de två varelserna som tar emot Musse och Helium när de kommer in i Drakarnas rike? (på raderna)
- Hur meddelar sig Den Levande Kartan med Musse och Helium? (på raderna)
- Om man inte kan prata, hur kan man då få fram vad man vill säga? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Varför känner sig Musse och Helium olustiga när de kommer in i Drakarnas rike, fast det är så vackert där? (mellan raderna)
- Hur tror du det kommer sig att Sigge kan ta sig in i Drakarnas rike utan att varken behöva säga det magiska lösenordet eller stoppas av de stora väktarna? (mellan raderna)

Efter det här kapitlet passar det bra att göra en bilduppgift på s. 34.

SKUGGOR I SKYMNINGEN

- Varför är det så viktigt för Musse och Helium att hitta alla de fyra elementen? (på raderna)
- Hur känner sig Musse och Helium när Sigge dyker upp? (på raderna) Varför känner de så, tror du? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Hur tror du det kommer sig att Sigge börjar dregla när han förstår vad vagnen är lastad med? (mellan raderna)
- Hur tänker Sigge, Musse, Helium och Den Levande Kartan ta sig in i Drakarnas näste?
- Vad brukar vi kalla för de fyra elementen i vår värld? (bortom raderna)

FAKTA OM DE FYRA ELEMENTEN

För länge, länge sedan sa man att allt var uppbyggt av de fyra elementen: jord, luft, eld och vatten. De fyra elementen är viktiga för livet på jorden.

Jord – Som marken vi går på: jord, sand och stenar. Här får växer näring och här lever djur.

Luft – Luft är det som vi andas. Luft finns överallt runt omkring oss och är viktigt för att vi ska kunna leva.

Vatten – Finns i hav, sjöar, regn och i våra kroppar. Vatten hjälper till att ge liv till alla växter, djur och människor,

Eld – Eld är värme och ljus. Den kan vara farlig, men den kan också användas för att laga mat och hålla oss varma.

ORMÖGONEN

- Hur kommer det sig att Siggas pupiller blir större när det är mörkt? (på raderna)

FAKTA – VARFÖR SER KATTER BRA I MÖRKER?

Katter kan se mycket bättre i mörker än människor. Det är som att de har små lampor i ögonen. När det är mörkt, samlar deras ögon in mer ljus än våra, så de kan se saker som vi knappt kan ana. Katters ögon har också speciella reflekterande lager, som hjälper dem att använda det lilla ljus som finns.

- Helium känner det som om hon får en klump i halsen när hon är rädd och ledsen. Har du känt så någon gång? Berätta! (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Varför tror du att Heliums puls ökar när drakarna bundit fast henne, Musse, Kartboken och Sigge på slottsgården? (mellan raderna)

FAKTA OM PULS

Heliums puls ökar när hon är rädd och ledsen. Puls är samma sak som hjärtats slag. När man tar pulsen räknar man hjärtats slag. Man kan känna hur hjärtat slår genom att känna pulsen på halsen eller på handleden. Pulsen ökar när man tränar eller springer, men också när man blir rädd, orolig eller kär.

- Kan drakdrottningen verkligen vara Siggas mamma? Vad tror du? (bortom raderna)
- Kan du nu lista ut varför Sigge kan ta sig in i Drakarnas rike utan att varken behöva säga det magiska lösenordet eller bli stoppad av de stora väktarna? (mellan raderna)

CHOCK!

- Varför bestämmer drakdrottningen att Helium, Musse, Kartboken och Sigge ska släppas fria? (mellan raderna)
- Sigge säger att han känt sig annorlunda under hela sitt liv. Varför har han det? (på raderna) **Diskutera tillsammans**
- Har du känt dig annorlunda någon gång? Vet du varför du kände så? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans** (Låt de elever som inte vill svara, slippa delta i samtal kring detta eftersom det kan vara känsligt för vissa och kännas utpekande.)
- Sigge får tillbaka minnen från sin barndom, men hur kommer det sig att han tidigare inte kommit ihåg något från den? (på raderna)
- Varför hade det varit bra för Sigge, Musse och Helium om de för länge sedan hade fått veta att Sigge är en drakkatt? (mellan raderna)
- Var befinner sig Det Levande Draköget nu? Hur har det hamnat där? (på raderna)
- Vad tänker drakkatterna ge till Musse och Helium så att de ska må bra igen? (på raderna)

EN KRAFTFULL HUSKUR

- Varför passar det så bra för Den Levande Kartan att vila upp sig i ett bibliotek? (på raderna)
- Drakoteka är drakotikarie i drakarnas bibliotek. Vad kallas de som jobbar i människovärldens bibliotek? (bortom raderna)
- Hur känner Sigge när han får se tavlan som föreställer honom som liten drakkattunge? Varför känner han så, tror du? (på och mellan raderna)
- Hur känner Musse och Helium när Siggas mamma tröstar Sigge? (mellan raderna)

Efter det här kapitlet passar det bra att göra en bilduppgift på s. 34.

BORRDORFS ULTIMATUM

- Vad tänker Borrdorf göra om han får tag i alla fyra elementen? Och varför vill inte Musse, Helium och deras vänner att detta ska hända? (på och mellan raderna)
- Vad är Musses och Heliums plan om det blir de som lyckas få tag på alla de fyra elementen? (på raderna)
- Svartklo beskrivs som både stor och skräckinjagande, men han utstrålar samtidigt ett lugn. Hur kan det gå ihop? Vet du någon – djur, människa eller påhittad figur – som både kan kännas läskig och hotfull, men ändå trygg? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Vad betyder det att protectorkulan blir helt svart? (på raderna)
- Vad ska Borrdorf ha i utbyte mot att han släpper Musses och Heliums föräldrar fria? (på raderna)

EN TRYGG STÄMMA

- Vad menar Tant Gamelina när hon säger till Sigge att ”ibland tar livet med oss på resor som ingen annan än vi själva förstår”? (mellan raderna) **Diskutera tillsammans**
- Varför får Borrdorf extra kraft av att ha två element, en kraft som varken Musse eller Helium får trots att de också har två av de fyra elementen? (på raderna)
- Tant Gamelina menar att om Musse och Helium ska ha en chans att vinna över Borrdorf, är det viktigt att de tror på sig själva. Hur ska de tänka då och vad ska de fokusera på? (på raderna)
- Kan du ge exempel på när det är extra viktigt att tro på sig själv? Hur kan det påverka att man lyckas med det man vill göra? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Tror du att Musse kommer hitta sin vilande kraft genom att tro på sig själv? (mellan raderna) **Diskutera tillsammans**

DRAKVINGE

- När Musse och Helium ska flyga iväg med drakarna känner de både rädsla och förväntan. Hur kan man ha så olika känslor samtidigt? Kan du komma på någon gång du har känt så? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Hur kan det komma sig att Sigge förstår drakiska? (mellan rader)
- Hur gör Drakvinge för att fylla på energi? (på raderna) Hur gör du? Varför är det så viktigt att kroppen får energi? (bortom raderna)
- Skogen där Drakvinge ska fylla på med energi och äta drakfrukt heter ”Den Förbannade Skogen”. Musse tror att det betyder att skogen är arg, men ”förbannad” kan också ha en annan betydelse. Vad menas här? (på raderna)
- Hur kommer det sig att Drakvinge hittar så bra? (mellan raderna)

FAKTA OM KOMPASS

En kompass är en slags pekpinne som hjälper till att hitta rätt. Den har en pil som alltid pekar mot norr. Om du till exempel vill hitta vägen till en kompis, kan du använda kompassen för att se vilken väg du ska gå.

- Varför gillar inte Musse när Guldöga föreslår att han och Helium ska sitta i en sele på hennes rygg? (mellan raderna)
- Varför väntar inte Musse, Helium och Guldöga på att Ta-Ta och Tant Gamelina ska komma med elementen? (på raderna)
- Sigge säger att Musse och Helium ska vara rädda om sig, men de ska inte vara rädda. Vad menar han? Vad är skillnaden mellan att vara rädd och att vara rädd om sig? (mellan raderna)

Efter det här kapitlet passar det bra att göra en bilduppgift på s. 34.

DEN FÖRBANNADE SKOGEN

- När Musse och Helium flyger med Drakvinge killar det i Musses mage och känns som en myrstack. Känner du igen känslan? När kan det killa i magen på dig? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Beskriv med hjälp av text och bild hur det ser ut i Den Förbannade Skogen. Vad skiljer sig åt mellan den och en ”vanlig” skog? (på och mellan raderna)
- Hur luktar det i Den Förbannade Skogen? (på raderna)
- Kan du komma på något mer som luktar sött? Berätta! (bortom raderna)
- Med vilka ord kan man mer beskriva olika lukter? (bortom raderna)
- Varför tror Helium plötsligt att Musse inte är den riktiga Musse? Hur kollar hon att han verkligen är det? (på raderna)
- Hur kan man se om någon är förtrollad i Den Förbannade Skogen? (på raderna)

ÖGA MOT ÖGA

- När Musse och Helium tror att de ser stjärnfall, är det något annat – vad? (på raderna)
- Vad är det som Musse egentligen gör, när han blundar inför alla onda andar som kommer flygande mot dem på himlen? Hur hjälper det honom? (mellan raderna)
- Hur beskriver författaren Camilla hur Borrdorf ser ut och vad han har för egenskaper? Hur kan man mer beskriva någon som är elak? (på och bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Varför är Helium orolig för att Borrdorf ska hitta Bebbelina i ryggsäcken? (på raderna)
- Borrdorf hotar Ta-Ta med något hemskt om han inte kommer med de två elementen. Vad kommer då att hända med Musse, Helium och deras föräldrar? (mellan raderna)

DEN LEVANDE LABYRINTEN

- Varför är Labyrinten ett säkert fängelse som ingen kan rymma från? (mellan raderna)
- Borrdorfs skratt är ”ihåligt och glädjelöst”. Hur kan skratt låta på olika sätt? Kan du komma på fler sätt som skratt kan låta på (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Hur gör Musse och Helium för att kunna se något i den mörka Labyrinten? (på raderna)
- Varför håller inte Musse och Helium fast vid sin plan att stå stilla vid labyrintens ingång för att inte gå vilse? (mellan raderna)
- Musse har nästan gett upp att ta sig ut ur labyrinten, men så får han nytt mod – hur kommer det sig? (mellan raderna)
- Hur hittar Musse sin magiska kraft? Vad är det för kraft? (på och mellan raderna)
- Hur känner Musse och Helium när de äntligen får träffa sina föräldrar? (mellan raderna)

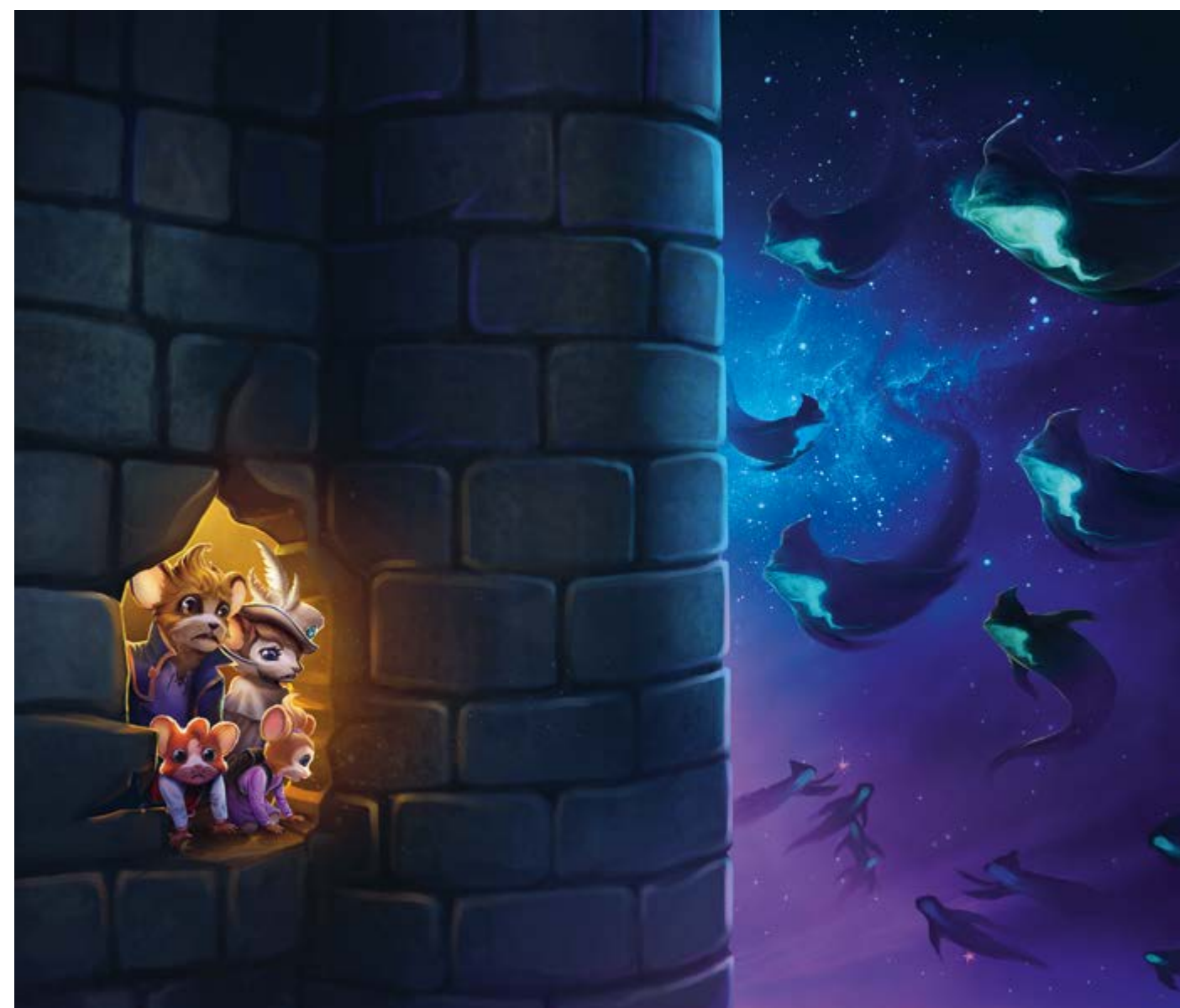
FAKTA OM LABYRINT

En labyrint är som ett stort, svårt spel där man måste hitta rätt väg för att komma till mitten eller utgången utan att fastna.

Efter det här kapitlet passar det bra att dela ut kopieringsunderlag 2 till eleverna och låta dem hitta rätt väg i labyrinten.

EN VÄG UT

- Musse, Helium och deras föräldrar gråter glädjetårar när de äntligen hittar varandra. Vad är glädjetårar och vad skiljer dem från tårar som kommer när man är ledsen? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Hur kommer det sig att Musses och Heliums pappa har på sig sin kappa, den som han gav bort till Regulus? (på raderna)
- Vad menar Musses och Heliums mamma när hon säger att Borrdorf inte är sig själv just nu? (mellan raderna)
- Vad tror du det är som gör att Musses och Heliums föräldrar inte har lyckats stoppa Borrdorf? (mellan raderna)
- Varför blir inte Musse och Helium oroliga trots att det är de onda Duvjägararna som kommer med Guldosten och Flakongen? (på raderna)
- Vem har Musse ärvt sin kraft att ta sig igenom olika material från? (på raderna)
- Vad gjorde Musses och Heliums farfar för att aktivera och få igång sina magiska krafter? Hur gör Musse? (på raderna)
- Tror du att man kan ta fram krafter inom sig genom att tro på sig själv? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- När Musse försöker få Labyrinten att öppna sig tycker han att det känns som om tiden står stilla. Vad menas med det? Hur känner man då? **Diskutera tillsammans**

KONFRONTATION

- Vad tror Borrdorf finns i de två kistorna som Duvjägarna kommer med? (mellan raderna)
 - Vad är det i de två kistorna? (på raderna)
 - Vad händer med Borrdorf när de två kistorna öppnas och invånare från Splashomanien sköljer över honom? (på raderna)
 - Vem befriar musfamiljen från kraftfältet som håller fast dem? (på raderna)
 - Hur går det till när Borrdorf får tag i Musse och varför är det ingen som lyckas hjälpa honom? (på och mellan raderna)
 - Det här kapitlet heter Konfrontation som betyder uppgörelse och strid. Varför heter det så? (mellan raderna)
- Diskutera tillsammans**

ELDRINGEN

- Hur går det till när Musse räddas ur Borrdorfs gap? (på raderna)
- För att vinna över Borrdorf och få tag på Det Levande Drakögat och Universumsringen samarbetar Duvjägarna, drakkatterna, mössen och deras vänner – *hur* samarbetar de? (på raderna)
- Varför är det bra och viktigt att samarbeta? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Hur bryts för trollningen så att Duvjägarna blir goda igen? (på raderna)
- Vad tror du att Den Levande Kartan försöker säga? (mellan raderna)
- Vad kan det vara för öronbedövande dån som hörs från himlen? (mellan raderna)

EN MAGISK SKÖLD

- Vilken färg visar protectorkulan när Helium tar upp den ur ryggsäcken? Vad betyder den färgen? (på och mellan raderna)
- Hur skyddar protectorkulan från Borrdorf och hans onda kraft? (på raderna)
- Musses och Heliums pappa lyckas till slut tolka vad Den Levande Kartboken vill säga – vad är det? (på raderna)
- Hur ser Borrdorf ut när han besegrats? Hur känner han sig? (på och mellan raderna)
- Varför ropar Musse tillbaka Borrdorf när han börjar gå sin väg? (på raderna)
- Vad menar Helium när han säger till Borrdorf att hans familj nog vill att han ska vara lycklig och leva sitt liv – på så sätt kommer familjemedlemmarna att leva vidare genom honom? (mellan raderna) **Diskutera tillsammans**
- Hur använder Musse sin magiska kraft på Borrdorf? (på raderna)
- Hur förändras Borrdorf och varför? (på raderna)
- Tror du att den som är ond kan förändras och bli god? Hur kan det gå till? **Diskutera tillsammans**

Efter det här kapitlet passar det bra att göra en bilduppgift på s. 34.

LYSANDE GRÖNA KULOR

- Borrdorf känner inget hat längre, men tomhet. Varför då, tror du? (mellan raderna)
- Vad menas med att Borrdorf får ”en andra chans” och varför får han det? (på och mellan raderna)
- När tycker du att det kan vara rätt att ge någon en andra chans? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**
- Hur märker Musse, Helium och de andra att Den Levande Kartan har blivit frisk? (på raderna)
- Varför ska Den levande Kartan gömma de fyra elementen och protectorkulorna på hemliga platser? (på raderna)
- Vilken färg har protectorkulorna nu och vad betyder det? (på raderna)
- Hur tror du att Trolle-Rätta ska fixa så att Camilla kan vara med på festen, fast att hon är en människa? (mellan raderna)

- Hur kommer Musse, Helium och alla deras vänner hem till Camilla? (på raderna)
 - Hur har Musse och Helium lyckats hålla Camilla borta från deras garderobsrum i hennes lägenhet ? (på raderna)
 - Varför blir Camilla så paff när hon öppnar dörren för Musses och Heliums vänner? (på raderna)
 - Helium håller ett litet tal och tackar alla på festen, utan sina vänner hade hon och Musse inte klarat av att rädda universum. Musse lägger till att ”tillsammans är vi starka”. Vad menar han med det? (mellan raderna)
 - Hur tror du äventyret hade slutat om inte Musse och Helium haft alla sina vänner till hjälp? (mellan raderna)
- Diskutera tillsammans**
- Vad gör Trolle-Råttan när Camillas granne tittar in i lägenheten och ser hur Musse, Helium och alla deras vänner dansar och festar? Varför gör han så? (på och mellan raderna)

EPILOG

- Varför suddar Trolle-Råtta ut Camillas minne när festen är slut? (på raderna)
- Vad ska Musse och Helium använda Trolle-Råttas stav till? (på raderna)
- Berättelsen om Musse och Helium slutar med att de tror att nu är allting frid och fröjd, men att ”verkligheten är sällan som man tror”. Vad menas med det? (mellan raderna) **Diskutera tillsammans**
- Det står också att nya utmaningar och mysterier lurar runt hörnet. Vad tror du kommer hända? (bortom raderna) **Diskutera tillsammans**

VÄRDEGRUNDSARBETE

Enligt Lgr 22 är skolans mål att varje elev:

- *Kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter.*
- *Respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet.*
- *Tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor.*
- *Kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.*
- *Visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.*

Böckerna om Musse & Helium passar utmärkt att ha som utgångspunkt för värdegrundsarbete. Övningar och uppgifter hittar du i lärarhandledningarna samt i den tematiska handledningen [Må Bra-veckan](#).

Med handledningarna tränas vi-känsla, gruppkänsla, samarbete, empati och trygghet, och stärker elevernas självkänsla och självförtroende och är till hjälp i arbetet mot utanförskap och mobbing. Tänk på att det viktiga i samsarbetsövningar inte är vad den enskilde individen gör eller säger, det är samsarbetet i gruppen som ska stå i fokus.

SVÅRA ORD OCH UTTRYCK

DRAKARNAS NÄSTE – förstenade av skräck, vildsint, vinddrag, snårig, tagen ur en saga, storslagen, majestätiska, olustkänsla, inget snack om, ignorera, definitionen av, piken, tappa hoppet om, magkänsla, instinkt, vägen var utstakad

SKUGGOR I SKYMNINGEN – öppningsfras, fokus på, kosta vad det kosta ville, leverera, distrahera, oroväckande, agera

ORMÖGONEN – hållit en låg profil, registrerade, pupiller, optimalt, inkräktarna, fjutta på, tidsfråga, från djupet av våra hjärtan, hennes puls ökade, rådde inget tvivel om, ceremoni, konstaterade

CHOCK! – elegant, kastade sig om halsen på, överhörde, frigjort ditt minne, radera, halsbränna, besitter, oförmögen att röra sig, det har du mitt ord på, huskur

EN KRAFTFULL HUSKUR – baldakin, respons, sa hon skärrat, allt vi kämpat för är nu som bortblåst, förundran, kandelabrar, slita blicken från, samla sig

BORRDORFS ULTIMATUM – ultimatum, oroväckande, dov röst, miniatyrversion, synade, brännande blick, mot förmodan, stumma av fasa, välansade häckar, fascinerat

EN TRYGG STÄMMA – välbehållen, flikade in, pepp-snack, göra allt i vår makt

DRAKVINGE – vibrera, looping, spinn, svindlande hastighet, hänfört, inspekterade, luftströmmar, destination, bege er iväg, förbrukar, förbryllad, kompass, bekräftade, drog ut på tiden, det har ni vårt ord på, sipprade

DEN FÖRBANNADE SKOGEN – glidflyga, brutalt, föll handlöst, luftgrop, skeptiskt, förolämpad

ÖGA MOT ÖGA – stjärnstoft, stjärnfall, eskort, närmade sig med stormsteg, samförstånd, pulserade, alternativ, lovade dyrt och heligt

DEN LEVANDE LABYRINTEN – illusioner, hånfullt, bryskt, en ton av hopplöshet, på en given signal, aktsam

EN VÄG UT – spårare, prövningar, rustade sig för strid, generation, utbrytarkung, grävde han djupt inom sig, tomma intet, sagt och gjort

KONFRONTATION – kraftfält, bevittna, spä på, hovrade, formationer, förhäxad, se en skymt av

ELDRINGEN – i periferin, noterat, uppbackning, på en given signal, snabba i vändningarna, ärevarv, exalterat, perfektion, brännande blickar, övertaget, obegripligt, ritualen, skäl, öronbedövande dån

EN MAGISK SKÖLD – sfär, vibrerande, oräkneligt, barriär, sakta men säkert, stötvåg, dolda, harmoni, gått upp i rök, slokörad blick, en våg av skam skölja över mig

LYSANDE GRÖNA KULOR – vägledning, vemod, logistiken, storslagen

FEST HOS CAMILLA – bakgård, låter bekant, håll på att spricka av upprymdhet, fått intrycket av, grubbla, sett i syne

EPILOG – långt in på småtimmarna, kvällsritual

BIDLIGA UTTRYCK

I kapitlet *Ormögon* säger Helium till Musse att han ska hålla ut och ”rida ut den här stormen”. Med det menar hon att Musse ska försöka hålla ut och klara av den svåra och utmanande situationen som det är att ta sig till drakarnas slott. ”Universums fyra element” innehåller flera sådana uttryck, t.ex.

Rid ut den här stormen

Mitt hjärta håller på att gå i tusen bitar

Tappa hakan

Finns det hjärterum finns det stjärterum

Ögon stora som tefat

Arbeta med läsförståelse genom att använda Kopieringsunderlag 1 och låt eleverna para ihop uttrycken med rätt förklaringar.

BILDUPPGIFTER

DRAKARNAS NÄSTE

Beskriv, med hjälp av bilden på s. 14 och texten på s. 15, hur det ser ut i Drakarnas näste. Rita och måla egna bilder av Drakarnas näste.

CHOCK!

Det visar sig att Sigge egentligen är en drakkatt – en blandning av drake och katt. Låt eleverna hitta på och rita fler djur som är en blandning av två olika arter. Kanske en hund-apa eller en björn-geting. Och ni kommer väl ihåg katt-ankan från boken *En oväntad vändning*?

DRAKVINGE

Skapa egna drakar!

NI BEHÖVER:

Färgat papper eller kartong

Sax

Lim eller dubbelhäftande tejp

Pennor eller kriter

Silkespapper eller tygbitar (för vingar och fjädrar)

Piprensare (för kroppen och svansen)

Glitter

Blompinnar

1. Klipp ut en oval eller lång figur av färgat papper som blir drakens kropp.
2. Använd silkespapper eller tygbitar för att skapa vingar. Klipp ut dem i olika former och limma/tejpa fast på kroppen.
3. Klipp ut ett huvud och en svans, och fäst dem med lim eller tejp. Rita ansikte på huvudet.
4. Klipp ut små ben och klor av papper eller använd piprensare.
5. Dekorera med glitter och/eller extra fjädrar.
6. Sätt fast draken på en blompinne för att kunna ”flyga”.

EN MAGISK SKÖLD

Rita och måla hur det ser ut när det blixtrar och en jättestor ljusexplosion fyller himlen, som det beskrivs på sidan 197. Låt eleverna fantisera fritt!

VAD BETYDER UTTRYCKEN?

Para ihop rätt uttryck med rätt förklaring.

Rida ut stormen

Mitt hjärta går i tusen bitar

Tappa hakan

Finns det härterum så finns det stjärterum

Kasta in handduken

Sätta käppar i hjulen

Ta sig vatten över huvudet

Bitar i det sura äpplet

Att man blir jätteförvånad eller chockad.

Att göra något man inte gillar, men som är nödvändigt.

Att det finns plats för fler, att man kan dela på ett utrymme.

Att göra saker svårare för någon annan.

Att man är väldigt, väldigt ledsen.

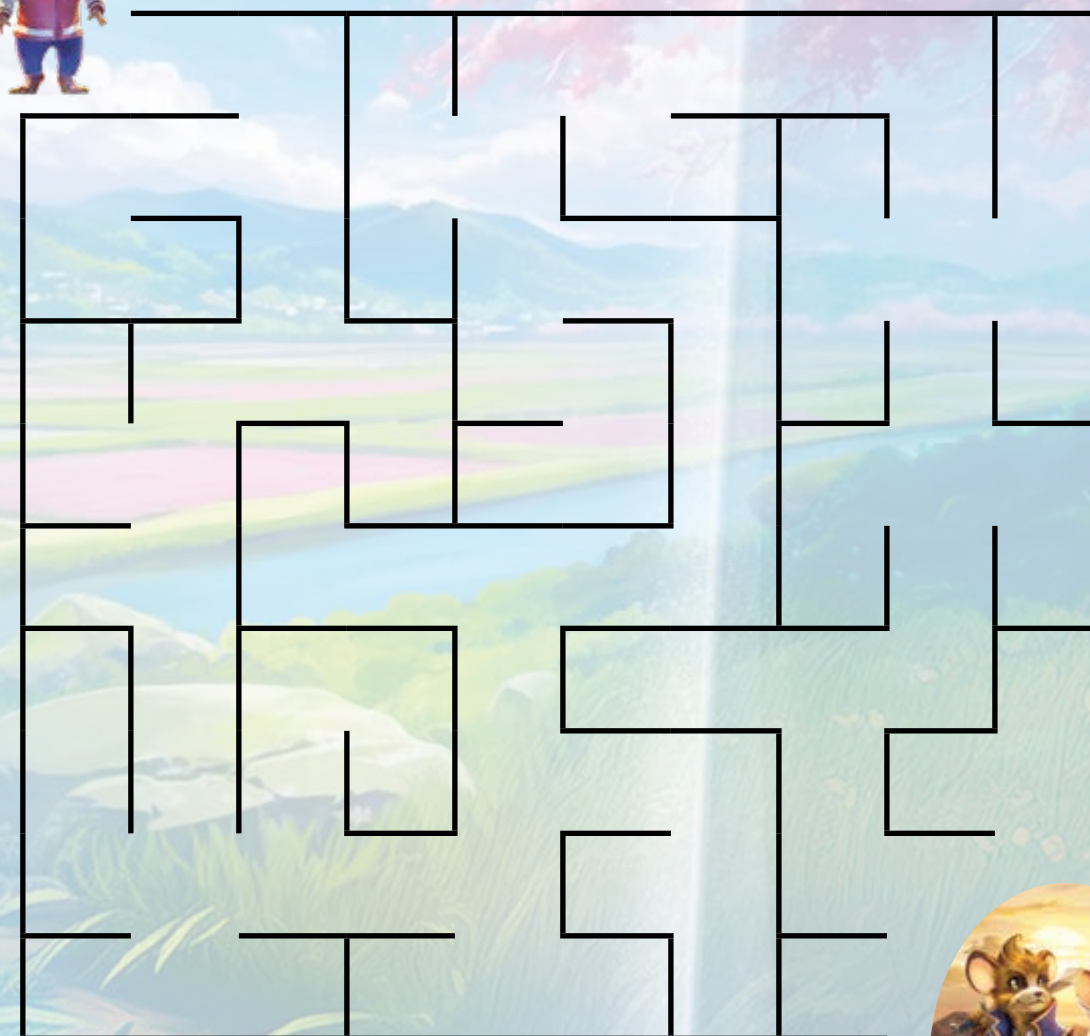
Håll ut och klara av den här svåra situationen.

Att ge upp eller erkänna att man har förlorat.

Att ta på sig för mycket arbete eller ansvar som man inte klarar av.

HITTA RÄTT I LABYRINTEN

VILL DU TA DEL AV HELA MUSSE & HELIUMS MAGISKA VÄRLD?

Använd QR-koden till vår hemsida musseochhelium.se
där du bland annat hittar senaste nytt, gratis pedago-
giskt material, youtube-kanal, spotify med massa musik
och mycket mer. Vi ses där!